

Remiss PM Miljöbedömningar (Ds 2016:25)

Svensk Vattenkraftförening (SVAF) är en ideell och politiskt obunden branschförening som bildades 1980 och organiserar småskalig vattenkraft (understigande 10 MW effekt).

Föreningens huvudsyfte är att främja utvecklingen av småskalig vattenkraft och verka för sunda förutsättningar för energiutvinning från småskalig vattenkraft med beaktande av dess miljömässiga bidrag till ekologiskt hållbar elproduktion.

Föreningens medlemmar är enskilda kraftverksägare, energibolag med småskalig vattenkraft, industrier med mindre vattenkraftverk, företag och leverantörer speciellt inriktade på småskalig vattenkraft.

Vi har beretts möjlighet att yttra oss över rubricerad promemoria och vill med anledning av detta framföra följande.

Svensk Vattenkraftförening (SVAF) har välkomnat energiöverenskommelsen och att den så tydligt fastslår vattenkraftens mycket stora betydelse för omställningen till ett hållbart elsystem. Särskilt positivt är att reglerna för tillståndsprövning enligt energiöverenskommelsen ska förenklas så långt möjligt.

SVAF anser att tillståndsprövningen generellt ska utgå från att den verksamhet som ska bedrivas, de åtgärder som ska vidtas, och den miljöpåverkan detta kan ge upphov till. Den rättsliga behandlingen måste vara enkel, kostnadseffektiv och rättssäker för verksamhetsutövaren.

Ofta gäller tillståndsprövningen av småskalig vattenkraft befintliga, lagenligt tillkomna vattenkraftverk som kan ha månghundraåriga rötter. Tillstandsfrågan kan t.ex. aktualiseras om dessa ska genomgå produktionshöjande åtgärder, utvecklas med miljöförbättrande åtgärder, eller med huvudsyfte att erhålla tillstånd med villkor enligt miljöbalkens bestämmelser. Enligt förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar, ska *minikraftverk eller annat vattenkraftverk* alltid antas medföra *betydande miljöpåverkan*.

Detta medför att redan dagens krav på miljökonsekvensbeskrivningar och samrådsförfaranden är starkt betungande för verksamhetsutövaren, och fokus riskerar att hamna på hur processen bedrivs, hur detaljerad dokumentation som upprättas, snarare än vilka miljökonsekvenser som verksamheten med skadeförebyggande åtgärder kommer att medföra.

Synpunkter

- SVAF konstaterar inledningsvis att stor del av effekter och konsekvenser av förslag i föreliggande promemoria baseras på huruvida en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller ej. SVAF anser att den befintliga småskaliga vattenkraften och tillhörig vattenreglering inte per definition ska anses ha betydande miljöpåverkan. Bedömningen av denna fråga ska utgå från den miljöpåverkan som verksamheten/åtgärden kan ha på det befintliga naturtillståndet. Det är därför angeläget att regeringen i den kommande beredningen överväger vilka verksamheter som kan tas bort från det obligatoriska området och i stället bli föremål för en bedömning i varje enskild fall när det gäller frågan om betydande miljöpåverkan kan antas.
- SVAF välkomnar ambitionen att effektivisera regelsystemet och är generellt sett positiv till ambitionen att öka tydligheten i 6 kap. miljöbalken, men förslaget riskerar att skapa ytterligare tidsåtgång i tillstandsprocessen. En ökad tydlighet bör generellt sett leda till en effektivare och mer rättssäker tillstandsprocess. Dock innebär det föreslagna förfarandet en process med fler

moment än den nuvarande, fler samråd och beslut, och därmed ökad handläggningstid och resurskrav, både för myndigheter och verksamhetsutövare:

- I promemorian föreslås att två formaliserade samrådsförfaranden införs, dels ett undersökningssamråd för att besluta om verksamheten eller åtgärden kan anses innebära betydande miljöpåverkan, dels ett avgränsningssamråd, där syftet är att avgränsa miljökonsekvensbeskrivningen. Denna ordning kommer med stor sannolikhet öka belastning på både verksamhetsutövare och myndigheter, och förefaller var mer av ett steg tillbaka, snarare än ett steg framåt.
- SVAF anser att det i propositionen bör klargöras om avsikten med visst förslag är att införa nya krav eller skärpningar respektive om syftet är att förenkla processen. Risken är påtaglig att tillämpande myndigheter uppfattar viss föreslagen förändring i promemorian som ett nytt krav eller en skärpning, när syftet i själva verket är att åstadkomma en förenkling. Vi vill också i detta sammanhang upp-märksamma på behovet av att de tillämpande myndigheterna, främst länsstyrelserna, i ett senare skede får vägledning när det gäller tillämpningen av det nya regelsystemet, i syfte att säkerställa en ensartad bedömning.
- SVAF anser att ambitionsnivån när det gäller att förkorta handläggningstiden behöver höjas och att kortare tidsfrister bör övervägas. En tidsfrist om 90 dagar för länsstyrelsen att fatta beslut om huruvida en verksamhet/åtgärd medför betydande miljöpåverkan, kommer medföra en ytterligare förlängd tillståndsprocess, vilket inte kan vara acceptabelt mot bakgrund av bl.a. energiöverenskommelsen och att det rör ett relativt enkelt delbeslut i processen. Vidare anges att "allmänheten ska få skälig tid och minst 30 dagar att yttra sig över beskrivningen". Denna tidsfrist repeteras på flera ställen i texten men någon maxtid för yttranden föreslås inte. Detta riskerar sammantaget att leda till ännu längre handläggningstider än idag.
- SVAF efterfrågar en tydlig definition av vad kompetenskravet för personer som skriver miljökonsekvensbeskrivningar innebär. I MKB-direktivet (24/52/EU) står tydligt att miljökonsekvensbeskrivningen skall utarbetas av "behöriga experter" eller i ursprungstexten på engelska "competent experts". Detta inbjuder till tolkning och vårt önskemål är att svensk praxis inte blir alltför sträng – till exempel genom att kräva extra utbildning eller licensiering för att upprätta en MKB. SVAF är positiva till att det i direktivet också efterfrågas ett kompetenskrav för de berörda parter på myndigheter som handlägger och beslutar om ärendet. Detta bör även läggas till i den nya lagtexten. Kompetenskrav bör gälla både hos verksamhetsutövare och myndigheter.
- SVAF anser att föreslagna förändringar avseende miljöorganisationers talerätt, som avser kretsen taleberättigade samt innebär en utvidgning till att även avse tillsynsbeslut, måste bli föremål för en ingående konsekvensanalys. Vi ser en risk att promemorians övergripande syfte att förenkla och effektivisera tillståndsprocessen kommer att motverkas av dessa förslag.
- Det förenklade underlaget bör inte regleras i 6 kap miljöbalken. Detta mot bakgrund av att vi ser en risk att det i praktiken inte blir en skillnad i kravnivå mellan det förenklade underlaget och en MKB.
- SVAF ser positivt på att kraven på redovisning av åtgärder, när det gäller åtgärder för att undvika att verksamheten eller åtgärden bidrar till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. inte följs, begränsas till åtgärder som är *planerade*.
- SVAF anser att promemorian är bitvis svår att överblicka när det gäller beskrivningar av den föreslagna processföringen. Dokumentet hade vunnit på en inledande schematisk översikt över hur processföringen i förslaget är tänkt att ske, både för planärenden, verksamheter och åtgärder.

För Svensk Vattenkraftförening

Vice ordförande